

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 266 (11163) 1979 чылдың ноябрь 18, воскресенье 1925 чылда үндээлестеттинген Өртөө 2 көп.

КЫШКЫ СПОРТ

Совет кижиниң бүгү талаалыг өвүлдээинге, оон бүдүрүкчүлүг ажылдарына, кадыкшылын бижылаарына, социалисттик Төрүн чуртун камга-лаарына белеткенеринге күш-культура болгаш спорт улуг рольду ойнап турар. Ычангаш СЭКП-ниң XXV съездинин шиттирлеринде, «Идеолог-тук, политика-кижиңиделгидеги ажылды улам ырай экижидер дугайында» партия Төп Комитетинин доктаалында ону хөгжүдеринче улуг кичээгейни салган.

Партияның салган сорулгаларын амыдыраалга боттандырар дээш бистин республиканың партия, совет органдары, профвэлел, комсомол, спорт организациялары тодаргай хемчеглерни ап турар. Кышкы спорт сезонунга белеткелди экижидери-биле проблемевүлелдин секретариатынын, ВЛКСМ обкомунуң бюрозунун, республиканың спорт комитетинин коллегиязынын каттышкан хураалының шиттиринин өзүгаар октябрь 10-дан декабрь 10-га чедир шалыпчы ийи айны чарлаан.

Спорт баазаларын кышка белеткээриниң талазы-биле район, хоорай бүрүзү тодаргай хемчеглерни ажылдап кылгаш, ону күүседир дээш ажылдап турар. Ак-Довуракта, Хову-Аксинда, Улуг-Хем, Бай-Тайга районнарда белеткел ажылдарын өске черлерден эки организациястан, Улуг-Хемде Жданов аттыг совхоз октябрь айда-ла катокту белеткээн, спорт херекселерин септээн, ам хаак оруун изел алган. «Тыва даг-даг» комбинат кышкы спорт херекселерин садарына үш муң ажыг рубльди чыргыдаан.

Кышкы спорт сезонунга белеткелди чорудары-ның шалыпчы ийи айы эгелдизден бээр бир ай ажыг үе эртен болза-даа, Кызылда, Таңды, Барың-Хемчик, Каа-Хем, Би-Хем, Кызыл, Чөөн-Хемчик районнарда кылдырган ажылдар эвээш. Республика найысылалы сезонга четпес белеткенип турар. Он бир хоккей ойнаар шөлдүн чартын безин ам-даа септел, булуктадырын албаан. Спорттун бо хевиринин материалдыг баазаны экижидеринге, сайырдарынче «Спартак», «Урожай», «Трудовые резервы», «Динамо» спорт нитилелдерин сагыш салбайн турары четпес. «Хүр» стадионунда хоорайның чыгыс катогу белен эвес. Конькилер чедишпес, чунгуулап келгеннерин хеп уштур чылыг эрээли чок. Хаак баазаларында чаартылгалар хамаан чок, септелге безин доозубаан. Дээди, ортумак өөредилге черлерин, школаларын чанында хоккей ойнаар черлер, катоктар кылдырмаан. Хоорайның комсомол, спорт комитеттери, бажын эргелелдери болгаш өске-даа кышкы спорт сезонунга белеткелди харындар организациялар четпестерин чайладыр хемчеглерин дүрген алыр херек.

Маргылдааларга киржир хаакчыларның, хоккенистерин мергежилдин бедиринде, белеткелдинче спорт организациялары доктаамал сагыш салыр хүлээлгелиг. Мергежилдик тренерлерин олче хаара турдар, анык тренерлерге дуздалар, өөредир, дуржулгалыг эштерин ажылының аргазын непередир хемчеглерни алыр. Республика болгаш зона маргылдааларына эки көргүзүлгелерни чедип алыры оон улуу-биле хамааржыр.

Маргылдааларга хөй кижини киржирин чедип алыр дээш ажылды экижидерин негеттинип келген. Эртен кышкы сезонда чамдык районнарның командалары маргылдааларга киришпээн. Оларга Каа-Хемнин, Таңдының мячилиг хоккей ойнаар база дыка хөй районнарның хаакчылар командалары хамааржыр. Бо районнарның спорт удуртукчулары четпес ажылдап турда, республиканың спорт комитетин олар-биле шыгыс чугаалашпаан. Шах ындыг четпестерин чаа сезонда катаптап болбас.

Совет куш-ламыр кижиниңиделзинин программалыг үнээзиниң—ГТО-нуң күш-культура комплекдинин кышкы нормаларын дужаарынче бүдүрүлгелер, албан организациялар, өөредилге черлеринин коллективтери шунтузу кирген турарын чедип алыр ажылды чорудар. Бо чылдын эгезинде чаа комплекстин хаакка мааняарынын нормаларын дужаар республика болгаш адырлар айым-биле профвэлел обкомдарынын, хооркомнарынын маргылдааларына эвээш кижини киришкен. ГТО-нуң нормаларын дужаарына белеткелди чер-черде кош-как организациястан келгеннен маргылдаага киришкен кижилерин көргүзүлгелерни куду болган. Министерстволарынын, эргелелдеринин, бүдүрүлгелеринин, албан организация болгаш өөредилге черлеринин удуртукчулары ГТО-нуң нормаларын дужаарына белеткелди чорудар талазы-биле харысалгалыг болурун партия болгаш чазактын доктаалында айтыкан. Ону боттандырар дээш олар күженишкенин ажылдаар апаарлар.

Чер-черде партия, совет органдарынын удуртулга, деткимчези-биле республиканың спорт организациялары кышкы спорт сезонунда болур маргылдааларын организациясты, эки шынардыг эртирер тодаргай хемчеглерни ап, «Идеологтук, политика-кижиңиделгидеги ажылды улам ырай экижидер дугайында» СЭКП ТК-ның доктаалының негелделеринге дүүштүр ажылдаар хүлээлгелиг.

ПЛАН КҮҮС ЕЛДЕЗИН ҮЯ А П-Л А Х А Н Д Ы Р А Р

СӨЗҮН ЭЭЛЭЭР

Онуг беш чылдың планын ооналдаларын хуусаа бетинде күүседир дээш Хову-Аксинин геология-шинчилел партияның коллектив беш чылдың эртен чылдарында шалыпчы ажылдап келгенер. Геологтар беш чылдың дөрт чылдың чер өрүмнээр талазы-биле даалгазын 1979 чылдың июлда, а чыл планын октябрь 12-де күүседип, күш-ажылыч чедимшигини чедип алган.

Геология-шинчилел партия-зының чедимшигинеринде удук мастер П. Анисмоутун удуртка бригаданын геожинеринин кирген үзүү улуг. Бригада социалистик чарышка чыгыс ууда эвес тилекти болуп делген, үшкү кварталдын түңелинде база

бирги черин ээлээн. Коллективтин ажыл-ишчилери 400 ажыг черин өрүмнээр болза беш чылдын ооналдаларын күүседир. Улуг мастер С. Козловтун удуртка бригаданы беш чылдын 2887 метр черин өрүмнээр, од бердинген ооналдалар ажыл турар. Хууза күш-ажылыч беш чылдың көргүзүлгелерин А. Семкинин, Г. Козлов, Ю. Морозов, И. Даван, В. Мальшукон чедип алган.

В. И. Ленинниң төртүтүнген хунуңден бээр 110 чыл онда онуг беш чылдың планын ооналдаларын күүседир беткен хулаагы геологтар алган. Сөглээн сөзүн амыдыраалга боттандырары-биле социалистик чарышка бригадалар аразында калбартап шалыпчы ажылдап турарлар.

Х. АЛАШ-ООЛ.

Ажыл-агылар аразының мал семиртер «Суклак» каттыжымышында Николай Григорьевич Дворецкий удуртка беш кыска составыг эвези чыл эгезинде семиртер дээр турары 1200 шарыктынын бирээндизден он хонукта 900 грамм немелде дээзин алырын хүлээгенер. Олар со-

дээп сөзүңгө ээ болуп шыдааннар. Ам бир шарыктың хонукта немелде дээзин 958 грамм болуп турар. ЧУРУКТА: Николай Григорьевич Дворецкий анык ажылыч Валерий Балмыков-биле чугаалажып тур. В. КАРА-САЛДЫҢ ФОТОСУ.

КУРЛАВЫРЛАР БАР. ОЛАРЫН ДОЛУ АЖЫГЛААР

Эртен беш хонукта—ноябрь 11-ден 15-не чедир—республиканың районнары күрүнеге сүт садарынын доктааткан даалгаларын күүсетпээн. График өзүгаар белеткел пунитураларына 372 тонна сүтү дужаар турда, 228 тонна сүт саттыган.

Районнар	садары	херек	жырында
Таңды	94	53	
Би-Хем	83	51,8	
Улуг-Хем	47	35,4	
Каа-Хем	44	18,7	
Чөөн-Хемчик	37	26,6	
Кызыл район	34	21	
Барың-Хемчик	15,3	9,8	
Тес-Хем	4,5	4	
Бай-Тайга	4,4	4	
Эрзин	3,5	—	
Өнөр	2,8	2,8	
Тоюу	1,5	1	
Монгун-Тайга	1	—	

республиканың районнары 4,5 муң тонна сүтү садар удуртук. Дору-биле чугаалаарга, республиканың совхозтары бир курларын алыр долу ажылдаар болза продукцияны беш чылдың дөрткү чылдың беш чылдың күүседип болур. Совхозтар эртен чылдың кыжыга денгээр мал чедимшигин курларын хөй, ажил-агыларда чедимшиг бол-баазырлар иктер, дериг-херекселдер бар. Ону барымдаа-лаш, продукция бүдүрүлгелерин болгаш саларынын хун бүрүнүн графиктин республиканың ажил-агы органдары тургуска, даалгаларын совхоз бүрүзүне чедирген.

Сүт бүдүрүлгө чөгүр кичээгейни салып турар ажил-агылар эвээш эвес. Чөөн-Хемчиктин «Искра», Би-Хем-нин «Хадия» болгаш чамдык өске-даа совхозтар сүт садарының чыл планынын хуусаа-дан эрте күүсеткен. Эзэн хөй ажил-агылар планынын күүседир чоокшалап турар. Ынды-даа болза, эртен беш хонуктун мезээлдерин алган көөргө, чамдык ажил-агылар-ның удуртукчулары сүт садарынын планын күүседир дээш харысалгалыг чедир бо-давай турар-дыр.

Чижээ, Каа-Хем районунд «Сенсей», СЭКП-ниң XXV съездин эттиг болгаш өске-даа совхозтары сүт садарынын планын күүседир дээш эвээш, сөөлгү хунерде саала-ны аажок кудулаткан. Оон чылдагалары күш-ажылыч са-гылга-чурмуун суларатканна-ла, малдык ажалда-тежээл-

дизин чөгүр негелдеге чедир тургуспаанна. Хөй-хөй ажил-агыларда саар инектерин тургузу азыралче мынчага шилчиптир, чедимшиг рашуно барымдаа-латтымай турар. Чөөн-Хем-чик, Тес-Хем болгаш өске-даа районнар ажил-агылар-ның мал чедимшигин хесте-ри, хунерлер ажилдап эгелдиз, малды чылыг сүт-биле хандырбайн турар.

Ол бүтүгүн хараазында сүт саалазын кудулаан, бир инекке онааштыр чыда саала 3,1 литр бооп турар. Улуг-Хем, Бай-Тайга, Тес-Хем районнар-да саалазын бо көргүзүү оон-лаа куду.

Беш хонуктун мезээлден алган көөргө, сүтүн ажил-агыларын иштиги чарыга-лыга үзүп турары хөй Кызыл, Каа-Хем, Барың-Хемчик болгаш өске-даа районнар ажил-агыларын сүтү турар. Ол со-лукта шудуру, кызымаккай ажилдарын негел турар.

Беш чылдың дөрткү чылы доостур чоокшалап орап, Кээ ажил-агының ажил-иш-челерин мурнууда продук-ция саарынын планынын болгаш хүлээлгелерин күүсе-дириниң талазы-биле улуг су-рулгалар туруп турар. Ол со-рулга шудуру, кызымаккай ажилдарын негел турар.

БОТТАНДЫРАР ДЭЭШ

«Кызыл туку» совхозтун Чараш-Дыт сүт-бараан фермазын коллектив — Өнөр районада мурнакчы ажил-иштер чедирин бирээш. Ол түс черин сүт-бараан фермаларынын аразында калбарган социалистик чарышка хөй ууда тилекчи болуп, СЭКП райкомун болгаш райкомунун шилчир Кызыл туку эртен чылдың ийги кварталында-ла чаалап алган. Амга чедир кимга-ла алмысап, ферманы ажил-иштин чугулай хоочун сааныч А. КАРА-САЛ мина-чар чугаалап турар.

— Онуг беш чылдың планын даалгаларын болгаш боттарынса алган социалистик хүлээлгелериниң бүрүн күүсе-дир, кышкы үеде сүт саала-зын кудулап эвээш кү-женишкенин ажилдап турар бис. Бо чылдын күрүнеге 60 тонна сүт садар планын-ны эртен он айларда 48 тонна кылдыр күүседип алган бис. Арткамын чыл төнүзүңгө чедир бүдүрүп саларынын аргам бисте бар.

Ферма 100 ажыг инектиг. Ам оларын алдан алдымын сөзүп бис. Инектерин колдуу анык, шунту тус чер уксаалыг. Ычангаш сүдү ба-за чер албас-тыр. Өскөрөтен сүтүр уксаалыг анык инектер, эки буулар саалап алыр дугайында чугула ам каш тыл улаштыр боттамыйн келди. Ам бисте назы-нары угады берген казак уксаалыг буулар бар. Оларын шынарлы багай, инек эрберс боор чүс-дир. Ычангаш хөй инек кызлар турар. Ол бу-галарын эки шынарлыг бү-дүрүкчүлүг биле солдуру негеттинип турар. Саар малын-нын уксаалыг мындар экижидип алыр болурусса.

Сүт бүдүрүлгө улуг кү-рүнеге саларын болж көвү-лөдү болуп арга бар. Моон сонгаар, бо черге күштүг электри энергияны чедип келген шагда, ферманы механизастарынын болгаш механизастарынын ажиллап би-лир анык калдары белет-кээрин айтырып шиттир-лери күзөңгит. Амгы үеде инекти саар, чедимшиг, сүтү-рар, олзын аштар бүтү-ле ажилдарын хол-биле кылды турар бис. Ындыг болганга, күш-ажылыч бүдүрүкчүлүг чер албамы билдирген.

Бистин мурнууаста амгы кол-лаң сорулга — кышкы саалазын кудулап эвээш, малды кыштап хур-медди ажил-ларын. Ону чедимшигин шиттирээриниң кол үнээ-зин болза, мал кышкы чет-чир кылдыр куралдары ал-мыр чугула эрзин ба-рымлап эвээш. 20 тонна ситен-нин база ол кире хемээлден холуусалыг чедимшиг белет-кел, фермада дүжүрүп алган бис. Оон аныкты Ак-Чыраа-дан пресостун ситенин база сөөртүр ужурутук. 60 тонна өскөтү болуп алган бис. Сүтү машина-биле сөөртүп

эккел берип турар. Ферма ажилдакчылары чурттаар бажың-балгат-биле бүрүн хандыртыган. Клуб, кызыл-булду, чунар-бажын бар. Чараш-Дытга бажың эл-айлардыг коллектив тургустунган. Хүлээңиз ажил-херээңге кызымаккай саагыч, кадарчы, бизаа ажаакчымы эштеривистин ажил-иш чедимшигинерин көргө-оралым турар бис. Хоочун сааныч С. Ооржак эртен он айларда бодунга бажыгаан 11 инектен 8839 кг, бир инекке онааш-тыр 800 кг сүтү саан алган. Анык коммунист сааныч В. Кара-Сал база ол кире саанын инектерин 10 муң 428 кг, бир инектен 945 кг сүтү саган. Олар фермада саанычлар ортуңда социалистик параштын мурнуку олурдууда чоруп турарлар.

Чыл төнүзүңгө чедир эвээш үе артык. Кызыл ажилдар ам-даа хөй. Ычан-гай күрүнеге сүт саар тала-зы-биле чыл планын бүдүр-күседир дээш эң күжө-инишкенин ажилдаары бистен негеттинип турар. Ычангаш бүтү бар куралдар-ларын долу ажиллап турары, мурнууаста саала-зын сорударын амыдыраалга боттандырар, чаалап алган түгүзүсү холдун салбас дээш ажилдаар бис.

БИСТИН КОРРЕСПОНДЕНТИВИСТИН ТАНЫЛЫРЫ. Амгы үеде көдээ ишчилерин мурнууда эң кол соруга бол-за күрүнеге сүт болгаш эл саарынын чыл планынын күү-седир болур. «Кызыл туку» совхозтун Чараш-Дыт сүт-бараан фермазынын коллектив ол дугайын эки билди, чыл төнүзүңгө чедир артык үеде бодунга бердинген планын долу-биле күүседир дээш кызымаккай ажилдап турар. Ычналда-лаа коллективтин ажил-амыралында четпестер, чедир шиттирестинейн турар айтырлар ам-даа хөй. Кышкы үеде сүт саалазын эвээшпесте дээш саар малды тургузу азырал, долу рацион өзүгаар чедимшиг, чымыг сүт-биле суггарар, ажаар-тежээрин экижидер деп ниетте негелде сааламын турар-ла, ферманың инектери мурнуку хө-лөзү чер оытпап, соок сүт ижи, хоолдуг чедимшиг негелде өзүгаар чедимшигинейн турар. Чүгө дээрге белеткелти-нин болуу-лаа, колдуулап чедимшиг. Хар чаал, соок дүңжүгө чедир малга сүт кудуп, чылдып бар сава фермага чок турган. Мындагы байдалга кыжын сүт саала-зын доктаамал белик дептирге турар берге.

Фермада эки, сүтүр уксаалыг инектер шунту чок деп бол-дур. Ычангаш оларын продуктууу чымыс дээрин саан-чы А. Кара-Сал шын чугаалап турар. Өске черлерден эки уксаалыг мал садып ам, фермага уксаалыкта ажилын чөгүр денелече көүдөрүн мал ажалынын специалистери-ден негеттинип турар.

Коллективтин культура аммыралында шыңгыч четпестер бар. Ферма совхоз төвүнден эртек эвес, бешле километр черде турар. Ычналдажак оже электри чымыс-лаа, радио ламчыдылган-лаа мынчага чедир чоруттуммаан. Ону кыл-дырын совхозтун удуртулга хөй чылдарда аалап кел-зе-лаа, амга чедир боттаммаан. Ферма дедикээрин болтус-кайлап электри чымыс-биле хандырдыр, бодурунч артзы бар. Ындыг турбуже, мына бар бичик шилчелкинин ажил-дадыр моторист чок. Радиотранзисторлар фермада ажилдап турар кижини бүрүзүн бажымында бар. Ындыг болжак оларын чымыс-лаа ажилдаар: батареалары чок. Саанычларыны, кадарчыларыны, хөйүзүлгелерин болгаш өске-даа ажилчыларын күш-ажылычын бүдүрүкчүлүг оларын культура аммырал хандырдылган дөрт ха-марларын база катан саандырдып каалам. Ычангаш «Кы-зыл туку» совхозтун дирекциязын (директору В. Кара-Сал), (партком секретары Э. Ондар), мал ажалынын специалисте-рин бо талазы-биле боттот хемчеглерини ап чорудары негетти-нин турар.

Х. К. МОНГУШ.

ТӨРЭЭН ЧУРТТА

НОРИЛЬСК (Красноярск край). Чес-николь тывыжынын «Таймыр» деп рудинин казып турар дагжылар шахта тудуунуң талазы-биле чурт-тун рекордсменнери болганар. Чыл эгезинден олар 850 метр ханы үт-төшкенин кылганар. Терзин эки техника болгаш белик профессионал мергежил төлөвлөкөн хуусааларын бүдүн чыл мурнай бээр арганы дагжы-ларга берген.

НИШИНЕВ. Молдавиянын көдээ ажил-агы ухар чүгүлүнүң ужудук-чулары күзүн чажар тараа культураларынын чедимшигилелдер биле чедимшигизин массалыг эгелдиз. Кол ажилдарын тараа культураларынын эң улуг дедикскаары болур Бужак болгаш Белец хоулдарынын кырында чорудуп турар. Чака чедир чедимшигилелдерин тараа шолдеринин барык чартында чаштырар. Молдавиянын ногаалынын чартымында хөй кезини бээр Днестр чогуңуң плантацияларын агаардан чедимшигилелер база эгелдиз.

ТЮМЕНЬ. Самотлорда үттекти мастер В. Громовтун бригадалы нефть үттерин казырын талазы-биле эң белик көргүзүп чедип алган. Беш чылдын дөрт чыл ам-даа доозубаан. Олар бо үенин дүргүзүндө 135 үт-тү өрүмнээр кылган болгаш беш чылдын даалгазын күүсеткен. Нефть үт-тери өрүмнээр коллективтерден чуртта 16 бригада беш чылдын ооналдаларын күүсеткен. (СЭТА).

ЧЕР КЫРЫНГА

БЫЖЫГ ТАЙБЫҢ ДЭЭШ

Быжыг тайбыңы болгаш улустарынын айыл чок чорун хандырарынче уланган чаа совет инициатива СЭП-ниң тайбыңга ынакшылыг даштын по-лититиг улаанышынын күчүзүрүлүгү бадтыкналы апарган.

Бөө-чепсенти элдере бүдүрерин соксарып талазы-биле эш Л. И. Брежневтин Берлинге байырларда үе-зине чугаазында, «Правда» солунуң корреспондентиниң айтырымын оң хөр-үзүңгө тайылбырлап-тыг саналдары бистин чуртувустун ажилчылары, колхозчулары, эртен бол-гаш культура амылданкы-лары изи-биле дөттинип тур-лар. Америк ракеталар-дулуг чепсентиң чаа хевирдерин Барың Европада сайгара тургузу алыр дээр, америк атомшкитерин дөдүн планнарын совет кижилер, чаагай тура-соруңуң бүгү кижилери-биле бир домей, килеңээшкени-биле буруу шаап турар.

— Делегейниң амгы байдалы бөө-чепсенти эл-дере бүдүрерин шөгүзүр, улустар аразына бузуур-жилгани быжыглар тала-зы-биле боттот бажымын-ны негел турар — деп, Москваның «Стеклоаргет» заводунуң инженер-кон-структору А. Смирнов ме-делгэн. — Ортумак ыран шылаң дурдулуг чепсенти-риниң дугайында айтыры-мы херек кырынга шит-тирлээр талазы-биле чуга-лаанышынын доп-ла-ран эгелдизинге Совет Эвилелиниң белең чорун ыччангаш аажок улуг чу-гула умур-дуалыг болуп турар. Ам хамык умур ба-рынын талазы чурттарда, бүгү ижи төрөлгөтениң күзөл-чүткүлдеринге бол-гаш амыдыралчы эрге-ажыктарына тараышкан боттот совет инициативага олар тодаргай харыны боор ужурутук.

Кировград областын Замансиде локомотив до-лозунуң коллективиниң бо-дал-оңалын илереттишкан, машинист В. Жуур мынча деп чугаалаан:

— Боттарының салым-чолу болгаш боттарының ажил-төлдөрүнн келер үе-зи дээш кижилер дугуур-зунин байдалга чурттаар ужурутук. Наточу штаб-ти-риниң айылдыг планнарын боттандырар харын шак ында дугуурзунин чедир ийи. Бистин бүгү чо-нуусу-биле бир домей, мээң демир-орунчу эште-риниң тайбың херээңиң тил-дээрине бузуурелди. Тө-рүн чуртувустун күчү-шылдын шалыпчы ажил-ишкени-биле моон сонгаар-даа быжыглар бис. Дөп-түн колдоткенин чыл эгезинден бээр ар дөдүнүң муң-муң составтарын эрт-тирген.

— Тинелгени болгаш тайбыңы кайы хире улуг наарама нагарал-биле чедип алганшыты Ада-чурттуң Улуг дайымының орукта-ры-биле эртен кижилер ийи-гаймыч эки билер — деп, халаңгыда генерал-майор, 18-ин армияның Шериг чөвүлелиниң нежигуну чордан, ам Минск хөрайга чурттал турар Н. Ляпин чугаалаан. Бөө-чепсенти база дагы эл-дере бүдүрер чоруту болу-дур — бүгү чурттарда дайын хоочундарынын хү-лээлгелиг. Бир эвес барынын европейин мурнууларын удуртучулары угаан-сарымылдыг унуу дыңчарын, Европа дикте ракеталар-дулуг системаларының чаа хевирдерин сайгара тургуза бээр чүе болза, социали-стик дем каттыштырылга чурттарынын айыл чок чорун быжыглар дээш СЭП эргезик чугула хем-чеглерин алыр апары Чер кырында казып боттоткы кижини бүрүзүн тодаргай билдирген.

— Дайыңдырар наточу стратегтер херектиң алыс учурун бөө-чепсенти да-гын-дагын элдере бүдүр-еринче апар чыдарын са-гыш амыр иеруп шыла-вас болгаш ындыг эргези-даа чок деп, Грузин ССР-ниң Претичер академиязының оралачы президентин И. Гвердцители ооналап дем-делгэн.

Чугаалаанын ынара столунга доп-дощан олур-дуптар деп, Совет Эвилели-ниң чаагай тура-соруун дөдүн салгартырын арун-га эл стратегтер боттары-ның кара сагыштыг план-нарын агартырын чүгүн-базың арга-биле оралда-жып турарлар. (СЭТА).

Тувинский республика БИБЛИОТЕКА им. А. С. Пушкина

АЙТЫРЫҢАР, ООЛДАР

Пезаныя № 24 школазынгар эрттирген сошологугт шиячиллердин көргүскени болза: үстүкү кластарыны өөреникчилерини ян ынак кичээлди-физика. Башкы В. Соколовтун эрттири турары ол кичээлге өөреникчилерини билич эи хамы дээрин кластык журналындан база билеп ал болур.

Ол школанга өөреникчилерини студенттер аларга: даа, ажылдай берген-даа бжжжм билигини көргүзү турары-башкыны кызымак күш-ажылдын демээ. Ажылды дуржулаганы эи-өөрү башкыларга ол доктаамал дамчыты турар.

Соколов башкыны ажыл кичээлге чедир 40 минута арткаан эгелээр. Оналга кылдыр берген өөреникчилер башкыдан сүме алары-биле мнаар маңаылар.

Соколов башкыны кичээлдер бот-боттарыга дөмей эес: лекциялар, семинарлар, нарын дуржулгалар көргүзөр диспуттар. Оон кичээлери билилери, дадынышкыны, факталары, угаап билишкени илгээр, кичаңаң өөреникчилер ону четтикпей манаар.

И. БОДРОВ, СЭТА-ның корр.

Соколов башкыны өөреникчилерин өөрденелге-даа, ажылда-да ол институттар күзүлдери-биле чаалап турар, чүге дээрге ол уруглар ажыл-да, бодал, чогаалды-даа билдирлер.

1967 чылды июнь. Ынчан Тыванын хөгжүм-шия театрыны амыдыралына база бир чаа, өөрүчүк болушкун болган. Революцияны кавайы-Ильичанын хоорайы Ленинградтың А. Н. Островский атыг театр. музыка болган кинематография институтунуң 13 доозукчулар тараң Тыванынга чедип келген ол.

Оларның аразыла Кадр-оол Сагды артист болган режиссер. Кара-кара карактарыны көрүжү ээлгер чамач холларынд шиячкыны удуруткун башкы, РСФСР-нин алларды башкы Коракынын сагыныга хевээр эртыг калган. Оон соонда доозукчулар боттарыны диген камгаланы Мольерини «Тартюф», Симонвотун «Бистни хоорайдан келген оод», Гаврилованы «Аңчы-Кара болган Аңгыр-Чечек» деп шиялери сценга ойнааңнар. Кадр-оол Сагды ол шиялери үжүэлдиринге ойнаан. Аныак артист ойнап тура, маадырларын омур-хевирлеринче үлүг кичээлге салып, бодунун шылаар шаа-биле күсселени кылды турган.

Бодунун чогаалдык режиссер таадынымы ол Назым Ахметтин «Ынакшыл дугайнда тоол» деп чогаалын көргүскени. Шияни тургузушкунга бергендекилерин турду-даа, режиссер аңаа турбулган. К. Сагды ол шияни чүте тургускан эес, а хары кол маадырнын омур-хевирин чедишкенин ойнаан. Ол кан-дыг-даа шияни тургузарла артистерге илгездин кылды, улардын ойнап өөренигине үлүг дузаны чедирип турар. Артист болурундан аңгыда, ол режиссер атты база чедип алган. Москвага режиссерлар-ның азын куруун чедишкенин куруш дооскан. Театрны кол режиссеру Спир-оол Оюн

Кадр-оол Сагдыны режиссерга өөрээр дээр амыкты арга-сүмени берип, байлак арга-дуржулганы дамчыдып, ачы-дузаны чедирип чорур. Ол В. Көк-оол биле С. Пурбонун «Наймырал» деп шияни чедишкенин тургузуп, практикаын эрттири, режиссер атты чедип алган. Аныак режиссер кыска уени иштинде 10 хире шияни тургускан. Оларның иштинде К. Кудажыны «Он бир», С. Сарыг-оолду «Хунуң ыраакылары» деп хөгжүмүт шияни, А. Салдыкын «Бараганч кыска деп шияни болган он-даа өске шиялери чедишкенин тургусканы критка демделгээ.

М. АШАК-ООЛ

АК

Медияларга тайгалары санааска, Берг чер ам Акта чок тур. Алыг четкен, чадаг баар тургуларда. Амгы шагнык хөлгелери чүгүрүр-дүр. Аалдар санай аты. мого... антенилар, Аыт күнүгү мнш тырар хирээлер-даа... Арт, снм ажыр Абазже кожаланып, Асфальтыг орук шойлу чоруп барган; Асбест, мал, чудук соорткен чымааныры Алаңа харамы кыран кижж магадай-дыр; Шаанда мадаа шарым чуугалы. Самаар оюнүң соогуз калган... Курук даыза куум тыртпас. Ууугаазын бо-даа шагныг! Эмнерини мнш-дажын аштап калкан. Электри уадынын шойуп келген, — Снм дүр хат чок иңизе күчүзүл ток Сидартырып, хемирени» турар чоруду. Чайгаарже сүрүп үнүш кодан хой мал Чалгыс хемини уунуга шуут сымшас-тыр Адырдынын оюу шыкан булуң черин Наймыралын теви-биле мадыл хөгжөш, Арт-ын, иштин чону-биле харылаажыр, Ала-чуртуп дамырыга суула болган. Чалгыс хемини суун ишкен олгу-да бол, Шах бо чоңу коргенинде эрим хайыр.

Н. ООРЖАК.

НОВАБРЬ 19-ТАН 25-КЕ ЧЕДИР ТЕЛЕВИДИЕНИЕ

НОВАБРЬ 19-ТА БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 10.00 — «Уе». Информастыг программа. 10.40 — Эртенги гимнастика. 11.05 — «Биратинонун делегелге». 11.35 — С. Соловевич — «Чеди хаттын боуду». Телеини. 1-ги тоогу — «Соңга кара», 12.20 — «Дирг амытанар дугайында». Дамчыдылган Н. П. Дроздов тоолдар 13.20 — Мелдээр. 13.25 — 16.00 — Чапар. 16.00 — Мелдээр. 16.20 — «Көзүңи ачып хунер». Кино-программа: «Савелий Пармакын чагай таразы», «Чавыс белки», «Бешки үлүң». 17.10 — Аларалы камгалалын Москва округунун кыи оюн көргүзү. 17.25 — «Бойаыска мншкыма-биле». Телеини. 17.40 — «Аванис школа». Дамчыдылган мелини эр-темерини доктору, профессор Н. А. Тюрин чорудар. 18.10 — Телемелдээр.

18.40 — Телемелдээр. 18.55 — «Тыванын композиторлары-ургуларга». Тыва АССР-нин телеини болган разномал чедилгя талам-биле Курене комитетини симфония оркестрини концерт. 19.25 — Телемелдээр. 19.35 — Чарлалар.

19.45 — «Харымаңар, горнистер». 20.15 — Бөгүн асагерде. 20.30 — «Кижини арн-нуур». Документалдык фильм. 20.40 — «Талыннин аялгалары». Киночурула. 20.50 — «Эртенги чедишкенири». Академик Д. В. Наликин дугайында очерк. (Төрүтүгүн хундун бээр 90 харлаанын-та). 21.20 — «Гарса Лорканы өлүгүни». Уран-чечен теле-фильмин баштайгы көргүзү. 1-ги серия. 22.30 — «Уе». Информастыг программа. 23.05 — «Воротанскын кашпалы». Документалдык телефильм. 23.30 — 01.50 — Композиторлар-ның 4-ку Бугу-виле сьездин ажитыннагы турас-кааган консерваторияны Улуг залында концерт. Чапарда-Бөгүн делегелге. Информастыг программа.

18.45 — «Музыка абонементы». Операдан анык араажылары. Эртең ССР-нин алдардыг артисти М. Палым. Дамчыдылган ССР-нин уаустун артисти И. П. Петров чорудар. 19.25 — «Палыннин хүзүрү алышкынында». 20.00 — 20.50 — «Австралия — хоорайлар болган кижжээр». Документалдык фильм. НОВАБРЬ 24-ТЕ БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 10.00 — «Уе». Информастыг программа. 10.40 — «АБВГ-Дейка» 11.10 — «Силерге, ааласер». 11.40 — «Эки бран-нары койну». 12.10 — «Эртенги почта». Музыкалыг программа. 12.40 — «Калкыш». Эртем-тайбырлардыг программа. Дамчыдылган эми Ю. В. Белыничкова чорудар. 13.25 — «Спорттоо» тиражы. 13.40 — «Соклачы хеврелер». Тележуб. 14.55 — «Белестин жураалдары». Мультифильм. 15.15 — Я. Ринос. 16.00 — «Бистин тайбырлары». Дамчыдылган политикти тайбырларчы Ю. А. Летунов чорудар. 16.45 — «Чеди хаттын боуду». Телеиниң баштайгы көргүзү. Автору — С. Соловевич. 2-ги тоогу — «Чугаала». 17.30 — «Билдигир-даа бол элдинте». Дамчыдылган профессор С. П. Калпач чорудар. 18.30 — «Ыр-79». 19.10 — «9-ку студия». Дамчыдылган политикти тайбырларчы В. С. Зорин чорудар. 20.10 — «Анна Каренина». Уран-чечен фильм. 1-2 сериялары. 22.30 — «Уе». Информастыг программа. 23.05 — «Театр Омскин». 00.05 — 01.00 — «Кежжик аялгалар». Төнгенде — мелдээр.

18.05 — Телемелдээр. 18.20 — «Кижизилген хой талам». Дамчыдылган. 18.50 — «Камналга болган хумагалыг чорук дээр». Дамчыдылган. 19.15 — Телемелдээр. 19.25 — Чарлалар. МОСКВАДАН 19.35 — «Миллоннарым ленини университети». «Бис совет уаус биле. 20.05 — «Шу-туну биле алысар мен». Киночурула. 20.15 — Бөгүн делегелге. 20.30 — «Ленинградтын хевирлери». Киночурула. 20.40 — Останковичи концерт студияны И. Абазинини позитивини кежээли. 22.30 — «Уе». Информастыг программа. 23.00 — 01.15 — Коккей талам-биле ССР-нин чемпионна. ЦСКА — «Спартак». В. И. Ленин аттыг Тен стадионуң Спорт ордунда дамчыдылган. Чапарда — Бөгүн делегелге. Информастыг программа. ИНИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 18.05 — «Шылаара школа». Разрядларга класы. Дамчыдылган элестей троемистери Ю. Л. Аверба чорудар. 18.35 — «Шаркватарны өбүлгезини ачып хунери болган баймыралары». 19.05 — В. Моцарт. Оркестрдин фортепианога концерт. Күсселдери — Шаул Бадура-Скода болган Чех филармонияны оркестри. Дирижер — Дам Динсон. КЫЗЫЛДАН 19.35 — «Бистин утлаан пооздыс». Уран-чечен теле-фильм. 20.40 — 21.00 — «Чарнык». Телефильм. НОВАБРЬ 23-ТЕ БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 10.00 — «Уе». Информастыг программа. 10.40 — Эртенги гимнастика. 11.05 — «Аныктарын адрестери». Тула областа Олонча суурга ужура-жылга. 11.40 — «Бөгүн, даарта болган кезээде». Уран-чечен фильм. 13.05 — Мелдээр. 13.10 — 16.00 — Чапар. 16.00 — Мелдээр. 16.20 — Социалисттиг курттарын документалдык фильм-программа. 17.10 — «Амырдык пүтүк» деп болуктен «Элчиги» деп документалдык телефильмин баштайгы көргүзү. Эге совет Социалисттиг Күш-ажылды Маадыры РСФСР-нин профсоюздердин алдардыг мастери В. С. Филиппов чугаалар. 17.55 — «Кино ани-чоруктар клуу». Дамчыдылган Ю. А. Селкевич чорудар. 18.55 — «Ширк ареназында». 19.30 — «Делегей байлаам». 20.15 — «Перуун индеелирини легендалары. Мультифильм. 20.30 — «Силерни даянээр-биле». Музыкалыг программа. 21.15 — «Аркадий Райкин-биле ужуражышкынар». Телефильм. 22.30 — «Уе». Информастыг программа. 23.00 — 00.30 — Уран-шевер гимнастика хула-ы-биле Интервидения хула-ы-богу. Польшадан дамчыдылган. Төнгенде — мелдээр.

СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ

ЭТТИНМЭЭН

Кыш дүңкө. Хаактаарына, коңкыларын таарымчалык үе келген. Дыштар хунерде үе чүс-чүс кылдылар. «Тайга» станицанын, Хербис даанда хаак баазаларычы ууну, арыг агаарда селгүтүс эгелээр. Кышкы сезонга белеткенис кайы хирел?

Тайга станицанында хаак баазасы мурунку хевээр өскөрүлбөн. Чүс эчеп эскермей салып алган. Хербис даанда хаак баазасы сезонга шуут белен эвес. Башкылар септеттирбэн, чугаалаваан, дозулаваан. Хаак аймак чок, чүге 20 хире шапак бар.

Хаак маңаар болган өске-даа маргылаадагы киржирине баш улар белетке үлүг ролду ойнап болгой. «Тайга» станицанында-да, Хербис даанда-да хаак чедишкенин хоорайны хай-тү чурттакчылары ГП-нун норманын дууар маргылаа-ларга белетке чок киржин келген. Оон уландынан көрдүслер кудулаан. Оон чыда-туулар белетке чогу-биле тайбырлар.

Хаорайда шайбалыг хожкей ойнаар шөлүчүстери дугайында шүв чугаала болуру? Красноярсктин политтехникти институтунун Кызмыл филармония комсомол организацыяныга бжжжлган шайбалыг хожкей ойнаар шөлүчүстери белин. Детский мншкыны биле Тыванын теле-спорт агеостовунин чыдыла шөлүчүстери чаштар ойлоп эгелээр. Наймыралдын лонк-ку микроайонагы бир эи мурунда ойнаар шөлүчүстөр чок турган. Комсомолчулар-ның кужу-биле аша иш өрганизация соонда, мнш ол

Хаорайда шайбалыг хожкей ойнаар шөлүчүстери дугайында шүв чугаала болуру? Красноярсктин политтехникти институтунун Кызмыл филармония комсомол организацыяныга бжжжлган шайбалыг хожкей ойнаар шөлүчүстери белин. Детский мншкыны биле Тыванын теле-спорт агеостовунин чыдыла шөлүчүстери чаштар ойлоп эгелээр. Наймыралдын лонк-ку микроайонагы бир эи мурунда ойнаар шөлүчүстөр чок турган. Комсомолчулар-ның кужу-биле аша иш өрганизация соонда, мнш ол

Хаорайда шайбалыг хожкей ойнаар шөлүчүстери дугайында шүв чугаала болуру? Красноярсктин политтехникти институтунун Кызмыл филармония комсомол организацыяныга бжжжлган шайбалыг хожкей ойнаар шөлүчүстери белин. Детский мншкыны биле Тыванын теле-спорт агеостовунин чыдыла шөлүчүстери чаштар ойлоп эгелээр. Наймыралдын лонк-ку микроайонагы бир эи мурунда ойнаар шөлүчүстөр чок турган. Комсомолчулар-ның кужу-биле аша иш өрганизация соонда, мнш ол

БАРААННАРЫ — ЧОНГА

БЕЛОРУС ССР. Гроднонун хол-тап даараар фабриказы чыд санында садыг четкиниче, 4,5 миллион хол-хаттары дааран чорудуп турар. Бо чыдын Гроднонун модельерлери күсүк-кышкы сезонга элден каш чаа хевирлерини модельдерин белеткен кылган. Эр, хевирден кижжелерге, аныак-тырга, уругларга хол-хаттарыны 60 ажыг чаа хевирлери-нин хол-хаттарын фабрикада дааран, аргын, шептен эгелээр. ЧУРУУГА: күсүк-кышкы сезонун чаа модельдери. Е. КОЗУЛЬДУН фотоу.

ТУЦНЕЛИ-БӨГҮН

Волейболга бистид республиканын «Урожай» эки тура спорт нитилинени бирги чери дээр маргылаа ноябрьнын 14-те Кызылдын «Херел» спорт залында эгелээр. Көдээ спортчуларын чыл бурдуе чачыл болган эртин турар маргылаазында 12 команда киржин турар. Сууля коллегиянын шиялери-биле оларын үш балукче үскен.

Бирги бөлүкте бо чыгы Тыва АССР-нин чемпиону Чөөн-Хемчик районун волейболистери шупу оюннарын аштырышкыны чок ойнап, түнел маргылаага киржин эргени чаалап алган. Бо бөлүккө бирги чери алыр дээр болган ужуражылгаларга Кызылдын № 1 көдээ профессионал-техникти училищенин сургуулаары багай эес оюн-ну көргүскен. Олар чөөн-хемчиктерге утургаш, өске командалар-биле оюнунда арым тиялгелерин чедип алганнар.

агаар Кызмылдын агаар станицанын мелизиин бугулар аялгар, бөгүн, даарта республикага бүрүзгү чамык чеврелерге хар чар. Солугу-барыны угланышкыныг хаттын кужу-биле аша иш өрганизация соонда, мнш ол

КЫЗЫЛДАН

18.40 — Телемелдээр. 18.55 — «Тыванын композиторлары-ургуларга». Тыва АССР-нин телеини болган разномал чедилгя талам-биле Курене комитетини симфония оркестрини концерт. 19.25 — Телемелдээр. 19.35 — Чарлалар.

19.45 — «Харымаңар, горнистер». 20.15 — Бөгүн асагерде. 20.30 — «Кижини арн-нуур». Документалдык фильм. 20.40 — «Талыннин аялгалары». Киночурула. 20.50 — «Эртенги чедишкенири». Академик Д. В. Наликин дугайында очерк. (Төрүтүгүн хундун бээр 90 харлаанын-та). 21.20 — «Гарса Лорканы өлүгүни». Уран-чечен теле-фильмин баштайгы көргүзү. 1-ги серия. 22.30 — «Уе». Информастыг программа. 23.05 — «Воротанскын кашпалы». Документалдык телефильм. 23.30 — 01.50 — Композиторлар-ның 4-ку Бугу-виле сьездин ажитыннагы турас-кааган консерваторияны Улуг залында концерт. Чапарда-Бөгүн делегелге. Информастыг программа.

18.05 — Телемелдээр. 18.20 — «Кижизилген хой талам». Дамчыдылган. 18.50 — «Камналга болган хумагалыг чорук дээр». Дамчыдылган. 19.15 — Телемелдээр. 19.25 — Чарлалар. МОСКВАДАН 19.35 — «Миллоннарым ленини университети». «Бис совет уаус биле. 20.05 — «Шу-туну биле алысар мен». Киночурула. 20.15 — Бөгүн делегелге. 20.30 — «Ленинградтын хевирлери». Киночурула. 20.40 — Останковичи концерт студияны И. Абазинини позитивини кежээли. 22.30 — «Уе». Информастыг программа. 23.00 — 01.15 — Коккей талам-биле ССР-нин чемпионна. ЦСКА — «Спартак». В. И. Ленин аттыг Тен стадионуң Спорт ордунда дамчыдылган. Чапарда — Бөгүн делегелге. Информастыг программа. ИНИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 18.05 — «Шылаара школа». Разрядларга класы. Дамчыдылган элестей троемистери Ю. Л. Аверба чорудар. 18.35 — «Шаркватарны өбүлгезини ачып хунери болган баймыралары». 19.05 — В. Моцарт. Оркестрдин фортепианога концерт. Күсселдери — Шаул Бадура-Скода болган Чех филармонияны оркестри. Дирижер — Дам Динсон. КЫЗЫЛДАН 19.35 — «Бистин утлаан пооздыс». Уран-чечен теле-фильм. 20.40 — 21.00 — «Чарнык». Телефильм. НОВАБРЬ 23-ТЕ БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 10.00 — «Уе». Информастыг программа. 10.40 — Эртенги гимнастика. 11.05 — «Аныктарын адрестери». Тула областа Олонча суурга ужура-жылга. 11.40 — «Бөгүн, даарта болган кезээде». Уран-чечен фильм. 13.05 — Мелдээр. 13.10 — 16.00 — Чапар. 16.00 — Мелдээр. 16.20 — Социалисттиг курттарын документалдык фильм-программа. 17.10 — «Амырдык пүтүк» деп болуктен «Элчиги» деп документалдык телефильмин баштайгы көргүзү. Эге совет Социалисттиг Күш-ажылды Маадыры РСФСР-нин профсоюздердин алдардыг мастери В. С. Филиппов чугаалар. 17.55 — «Кино ани-чоруктар клуу». Дамчыдылган Ю. А. Селкевич чорудар. 18.55 — «Ширк ареназында». 19.30 — «Делегей байлаам». 20.15 — «Перуун индеелирини легендалары. Мультифильм. 20.30 — «Силерни даянээр-биле». Музыкалыг программа. 21.15 — «Аркадий Райкин-биле ужуражышкынар». Телефильм. 22.30 — «Уе». Информастыг программа. 23.00 — 00.30 — Уран-шевер гимнастика хула-ы-биле Интервидения хула-ы-богу. Польшадан дамчыдылган. Төнгенде — мелдээр.

18.40 — Телемелдээр. 18.55 — «Тыванын композиторлары-ургуларга». Тыва АССР-нин телеини болган разномал чедилгя талам-биле Курене комитетини симфония оркестрини концерт. 19.25 — Телемелдээр. 19.35 — Чарлалар.

19.45 — «Харымаңар, горнистер». 20.15 — Бөгүн асагерде. 20.30 — «Кижини арн-нуур». Документалдык фильм. 20.40 — «Талыннин аялгалары». Киночурула. 20.50 — «Эртенги чедишкенири». Академик Д. В. Наликин дугайында очерк. (Төрүтүгүн хундун бээр 90 харлаанын-та). 21.20 — «Гарса Лорканы өлүгүни». Уран-чечен теле-фильмин баштайгы көргүзү. 1-ги серия. 22.30 — «Уе». Информастыг программа. 23.05 — «Воротанскын кашпалы». Документалдык телефильм. 23.30 — 01.50 — Композиторлар-ның 4-ку Бугу-виле сьездин ажитыннагы турас-кааган консерваторияны Улуг залында концерт. Чапарда-Бөгүн делегелге. Информастыг программа.

18.05 — Телемелдээр. 18.20 — «Кижизилген хой талам». Дамчыдылган. 18.50 — «Камналга болган хумагалыг чорук дээр». Дамчыдылган. 19.15 — Телемелдээр. 19.25 — Чарлалар. МОСКВАДАН 19.35 — «Миллоннарым ленини университети». «Бис совет уаус биле. 20.05 — «Шу-туну биле алысар мен». Киночурула. 20.15 — Бөгүн делегелге. 20.30 — «Ленинградтын хевирлери». Киночурула. 20.40 — Останковичи концерт студияны И. Абазинини позитивини кежээли. 22.30 — «Уе». Информастыг программа. 23.00 — 01.15 — Коккей талам-биле ССР-нин чемпионна. ЦСКА — «Спартак». В. И. Ленин аттыг Тен стадионуң Спорт ордунда дамчыдылган. Чапарда — Бөгүн делегелге. Информастыг программа. ИНИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 18.05 — «Шылаара школа». Разрядларга класы. Дамчыдылган элестей троемистери Ю. Л. Аверба чорудар. 18.35 — «Шаркватарны өбүлгезини ачып хунери болган баймыралары». 19.05 — В. Моцарт. Оркестрдин фортепианога концерт. Күсселдери — Шаул Бадура-Скода болган Чех филармонияны оркестри. Дирижер — Дам Динсон. КЫЗЫЛДАН 19.35 — «Бистин утлаан пооздыс». Уран-чечен теле-фильм. 20.40 — 21.00 — «Чарнык». Телефильм. НОВАБРЬ 23-ТЕ БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 10.00 — «Уе». Информастыг программа. 10.40 — Эртенги гимнастика. 11.05 — «Аныктарын адрестери». Тула областа Олонча суурга ужура-жылга. 11.40 — «Бөгүн, даарта болган кезээде». Уран-чечен фильм. 13.05 — Мелдээр. 13.10 — 16.00 — Чапар. 16.00 — Мелдээр. 16.20 — Социалисттиг курттарын документалдык фильм-программа. 17.10 — «Амырдык пүтүк» деп болуктен «Элчиги» деп документалдык телефильмин баштайгы көргүзү. Эге совет Социалисттиг Күш-ажылды Маадыры РСФСР-нин профсоюздердин алдардыг мастери В. С. Филиппов чугаалар. 17.55 — «Кино ани-чоруктар клуу». Дамчыдылган Ю. А. Селкевич чорудар. 18.55 — «Ширк ареназында». 19.30 — «Делегей байлаам». 20.15 — «Перуун индеелирини легендалары. Мультифильм. 20.30 — «Силерни даянээр-биле». Музыкалыг программа. 21.15 — «Аркадий Райкин-биле ужуражышкынар». Телефильм. 22.30 — «Уе». Информастыг программа. 23.00 — 00.30 — Уран-шевер гимнастика хула-ы-биле Интервидения хула-ы-богу. Польшадан дамчыдылган. Төнгенде — мелдээр.

18.40 — Телемелдээр. 18.55 — «Тыванын композиторлары-ургуларга». Тыва АССР-нин телеини болган разномал чедилгя талам-биле Курене комитетини симфония оркестрини концерт. 19.25 — Телемелдээр. 19.35 — Чарлалар.

19.45 — «Харымаңар, горнистер». 20.15 — Бөгүн асагерде. 20.30 — «Кижини арн-нуур». Документалдык фильм. 20.40 — «Талыннин аялгалары». Киночурула. 20.50 — «Эртенги чедишкенири». Академик Д. В. Наликин дугайында очерк. (Төрүтүгүн хундун бээр 90 харлаанын-та). 21.20 — «Гарса Лорканы өлүгүни». Уран-чечен теле-фильмин баштайгы көргүзү. 1-ги серия. 22.30 — «Уе». Информастыг программа. 23.05 — «Воротанскын кашпалы». Документалдык телефильм. 23.30 — 01.50 — Композиторлар-ның 4-ку Бугу-виле сьездин ажитыннагы турас-кааган консерваторияны Улуг залында концерт. Чапарда-Бөгүн делегелге. Информастыг программа.

18.05 — Телемелдээр. 18.20 — «Кижизилген хой талам». Дамчыдылган. 18.50 — «Камналга болган хумагалыг чорук дээр». Дамчыдылган. 19.15 — Телемелдээр. 19.25 — Чарлалар. МОСКВАДАН 19.35 — «Миллоннарым ленини университети». «Бис совет уаус биле. 20.05 — «Шу-туну биле алысар мен». Киночурула. 20.15 — Бөгүн делегелге. 20.30 — «Ленинградтын хевирлери». Киночурула. 20.40 — Останковичи концерт студияны И. Абазинини позитивини кежээли. 22.30 — «Уе». Информастыг программа. 23.00 — 01.15 — Коккей талам-биле ССР-нин чемпионна. ЦСКА — «Спартак». В. И. Ленин аттыг Тен стадионуң Спорт ордунда дамчыдылган. Чапарда — Бөгүн делегелге. Информастыг программа. ИНИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 18.05 — «Шылаара школа». Разрядларга класы. Дамчыдылган элестей троемистери Ю. Л. Аверба чорудар. 18.35 — «Шаркватарны өбүлгезини ачып хунери болган баймыралары». 19.05 — В. Моцарт. Оркестрдин фортепианога концерт. Күсселдери — Шаул Бадура-Скода болган Чех филармонияны оркестри. Дирижер — Дам Динсон. КЫЗЫЛДАН 19.35 — «Бистин утлаан пооздыс». Уран-чечен теле-фильм. 20.40 — 21.00 — «Чарнык». Телефильм. НОВАБРЬ 23-ТЕ БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 10.00 — «Уе». Информастыг программа. 10.40 — Эртенги гимнастика. 11.05 — «Аныктарын адрестери». Тула областа Олонча суурга ужура-жылга. 11.40 — «Бөгүн, даарта болган кезээде». Уран-чечен фильм. 13.05 — Мелдээр. 13.10 — 16.00 — Чапар. 16.00 — Мелдээр. 16.20 — Социалисттиг курттарын документалдык фильм-программа. 17.10 — «Амырдык пүтүк» деп болуктен «Элчиги» деп документалдык телефильмин баштайгы көргүзү. Эге совет Социалисттиг Күш-ажылды Маадыры РСФСР-нин профсоюздердин алдардыг мастери В. С. Филиппов чугаалар. 17.55 — «Кино ани-чоруктар клуу». Дамчыдылган Ю. А. Селкевич чорудар. 18.55 — «Ширк ареназында». 19.30 — «Делегей байлаам». 20.15 — «Перуун индеелирини легендалары. Мультифильм. 20.30 — «Силерни даянээр-биле». Музыкалыг программа. 21.15 — «Аркадий Райкин-биле ужуражышкынар». Телефильм. 22.30 — «Уе». Информастыг программа. 23.00 — 00.30 — Уран-шевер гимнастика хула-ы-биле Интервидения хула-ы-богу. Польшадан дамчыдылган. Төнгенде — мелдээр.

КИНО

НОВАБРЬ 18-ТЕ «НАЙМЫРАЛ»: «Киночымылды» 10.00, «Кижини шыгалды» 12.30, 15.10, 17.50, 20.30 шактарда. «КАА-ХЕМ»: «Робинзон Крузонун амыдыралы болган

кайгамчы